

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 czerwca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych, II Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 19 czerwca 2017 roku, odmówił A. L. prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie udokumentował wymaganego 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Decyzją z dnia 20 czerwca 2016 roku oraz z 13 grudnia 2016 roku organ rentowy z tych samych przyczyn odmówił prawa do emerytury. We wniosku z 19 czerwca 2017 roku nie przedłożono żadnych nowych dokumentów, które miałyby wpływ na prawo do świadczenia. Ponadto, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z 9 września 2000 roku wystawione przez P. P. H. U. (...) nie spełnia wymogów formalnych.

Organ rentowy przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 roku następujące okresy:

- nieskładkowe – 3 miesiące i 2 dni;
- składkowe – 26 lat, 7 miesięcy i 2 dni;
- staż sumaryczny – 26 lat, 10 miesięcy i 4 dni;
- w tym staż pracy w szczególnych warunkach/charakterze – 12 lat, 1 miesiąc i 11 dni.

(decyzja – k. 11 akta ZUS)

A. L. 17 sierpnia 2017 roku wniósł odwołanie od przedmiotowej decyzji, zaskarżając ją w całości oraz wnosząc o jej zmianę, poprzez przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury od dnia 5 maja 2016 roku oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania wskazano, że odwołujący w dniu 5 maja 2016 roku osiągnął wiek emerytalny, jak również posiada wymagany dla przyznania uprawnień emerytalnych okres zatrudnienia wynoszący powyżej 25 lat. Ponadto, wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych w następujących okresach zatrudnienia:

1. od 1 czerwca 1982 roku do 30 września 1987 roku – zatrudnienie w (...) Zakłady (...) w P., praca na stanowisku prasowacza;
2. od 1 listopada 1987 roku do 31 lipca 1989 roku – zatrudnienie w P. P. H. U. (...) B. L., praca na stanowisku lakiernika pojazdowego;
3. od 20 listopada 1989 roku do 30 kwietnia 1991 roku – zatrudnienie w (...) Przedsiębiorstwo Państwowe w W., praca na stanowisku prasowacza;
4. od 1 maja 1991 roku do 30 listopada 1991 roku – zatrudnienie w Przedsiębiorstwie (...) J. J., praca na stanowisku prasowacza;
5. od 16 grudnia 1991 roku do 31 grudnia 1998 roku – zatrudnienie w (...) S. A. P., praca na stanowisku prasowacza.

(odwołanie – k. 2 – 4)

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 29 sierpnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych, II Oddział w Ł., wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji. Ponadto organ rentowy wskazał, że uznał do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okres zatrudnienia w Zakładach (...) od 1 czerwca 1982 roku do 30 września 1987 roku oraz od 16 grudnia 1991 roku do 31 grudnia 1998 roku – łącznie 12 lat, 1 miesiąc i 11 dni.

Organ rentowy nie uznał do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 1 listopada 1987 roku do 31 lipca 1989 roku w P. P. H. U. (...) na stanowisku „uczeń do przyuczenia w zawodzie lakiernik pojazdowy”.

W świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 9 września 2000 roku pracodawca nie powołał się na przepisy rozporządzenia. Ponadto, praca w charakterze „ucznia” nie może być uznana za pracę wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Do stażu pracy w szczególnych warunkach nie uznano także okresu zatrudnienia na stanowisku prasowacza w (...) w okresie od 20 listopada 1989 roku do 30 kwietnia 1991 roku oraz zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) od 1 maja 1991 roku do 30 września 1991 roku. Organ rentowy zaznaczył, że świadectwa pracy nie spełniają przesłanek określonych w przepisach rozporządzenia.

(odpowiedź na odwołanie – k. 5 – 6)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

A. L. urodził się (...). Wnioskodawca, w dniu 19 czerwca 2017 roku złożył wniosek o emeryturę. Wnioskodawca nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

(wniosek – k. 1 – 2 akta ZUS)

W okresie od 1 listopada 1987 roku do 31 lipca 1989 roku wnioskodawca pracował w P. P. H. U. (...) B. L., w pełnym wymiarze czasu pracy, jako uczeń do przyuczenia w zawodzie lakiernika pojazdowego.

(świadectwo pracy – k. 32)

Praca w P. P. H. U. (...) była wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy. Wnioskodawca zajmował się przygotowaniem samochodu do malowania – oczyszczaniem środkami chemicznymi, szlifowaniem, malowaniem tzw. lakierem – podkładem. Gdy uzyskana została gładź następowało końcowe lakierowanie pojazdu. Czynności te były powtarzane kilka razy oraz wykonywane pistoletem podciśnieniowym. Przygotowanie samochodu oraz lakierowanie odbywało się w jednym pomieszczeniu. Częściowo wnioskodawca musiał także rozkładać auto. Gdy do pomalowania była jedna

z części pojazdu, to wnioskodawca musiał ją odkręcić i wyjąć z samochodu, gdyż te części które można odkręcić maluje się osobno. W komorze lakierniczej lakierowano większe części lub całe auta, natomiast w pomieszczeniu warsztatowym lakierowało się części mniejsze.

W trakcie zatrudnienia wnioskodawca uczył się wykonywania czynności lakiernika w praktyce – przełożony tłumaczył, w jaki sposób należy wykonywać pracę. A. L. uczył się całego procesu lakierowania łącznie z procesem przygotowawczym. Przygotowanie samochodu zajmowało mu około 70 – 80 % dziennego czasu pracy, natomiast samo lakierowanie zajmowało około 20 – 30 % czasu pracy. Właściciel zakładu więcej czasu poświęcał na lakierowanie, gdyż miał do tego uprawnienia. A. L. nigdy nie został lakiernikiem, nie zrobił uprawnień lakiernika.

(zeznania wnioskodawcy – e – protokół rozprawy z dnia 27 marca 2018 roku – 00:10:49 – 00:25:34 – k. 88, płyta CD, w zw. z protokołem rozprawy z dnia 5 lipca 2018 roku – k. 138 – 140, e – protokół rozprawy z dnia 10 marca 2017 roku – 00:01:07 – 00:10:06 –

k. 32 akta sprawy VIII U 95/17, zeznania świadka A. W. – e – protokół rozprawy z dnia 27 marca 2018 roku – 00:35:57 – 00:44:36 – k. 88, płyta CD)

A. L. w okresie zatrudnienia w P. P. H. U. (...) wykonywał pracę w warunkach narażenia na czynniki szkodliwe i zagrożenia charakterystyczne dla stanowiska „lakiernik” określonych jako „lakierowanie ręczne lub natryskowe – nie zhermetyzowane”,

o których mowa w Dziale IV („prace różne”) pkt 17 wykazu A, stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Poza czynnościami lakierowania wnioskodawca wykonywał też inne czynności niezbędne z przygotowaniem pojazdów do lakierowania, których to czynności nie można określić jako lakierowanie, a nie są one wskazane w Rozporządzeniu, jako prace

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze ustawodawca wskazał określony rodzaj pracy, tj. lakierowanie ręczne lub natryskowe – nie zhermetyzowane. Nie wskazano natomiast stanowiska „lakiernik”, co wiązałoby się z zaliczeniem do prac wykonywanych w warunkach szczególnych czynności związanych z przygotowaniem do lakierowania. Podkreślenia wymaga okoliczność, że czynności integralnie związane z procesem lakierowania ręcznego bądź natryskowego – nie zhermetyzowanego, nie są wskazane jako prace, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Tym samym, z zakresu wykonywanych czynności oraz organizacji czasu pracy wynika, że lakierowanie ręczne lub natryskowe – nie zhermetyzowane, wykonywane było przez wnioskodawcę w niepełnym wymiarze czasu pracy.

A. L. wykonywał czynności polegające na lakierowaniu (wymienione w wykazie prac zaliczanych do prac w szczególnych warunkach), ale także inne czynności polegające na przygotowaniu pojazdu do lakierowania. Także stanowisko „uczni”, wymienione w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia

9 września 2000 roku, nie wskazuje rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę, wymienionych w rozporządzeniu.

Z treści zarządzenia nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 roku wynika, iż prace które są wykonywane w szczególnych warunkach uznaje się za wykonywane, jeżeli pracownik wykonywał je stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Ponadto z akt sprawy nie wynika, aby wnioskodawca był zatrudniony w zakładzie pracy resortu komunikacji albo by zakład pracy podlegał nadzorowi resortu komunikacji, bądź by pracodawca w inny sposób uzgodnił z Ministrem Komunikacji zakres stosowania dyspozycji zarządzenia. Tym samym w przedmiotowej sprawie nie znajduje ono zastosowania.

W konsekwencji, wnioskodawca w czasie zatrudnienia w P. P. H. U. (...) jako „uczeń do przyuczenia w zawodzie lakiernik pojazdowy”, w okresie od 1 listopada 1987 roku do 31 lipca 1989 roku, nie wykonywał pracy, którą można zaliczyć do pracy wymienionej w wykazie A, dziale XIV, poz. 17, stanowiącego załącznik do Rozporządzenia.

(pisemna opinia biegłego sądowego specjalisty w zakresie (...). K. – k. 105 – 107, pisemna opinia uzupełniająca – k. 124 – 126, ustna opinia uzupełniająca – protokół rozprawy z dnia 5 lipca 2018 roku – k. 139 – 140)

W okresie od 20 listopada 1989 roku do 30 kwietnia 1991 roku wnioskodawca pracował w (...) Przedsiębiorstwo Państwowe w W., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku prasowacza.

(świadectwo pracy – k. 43)

Praca polegała na prasowaniu wyrobów gotowych żelazkiem parowym. Wnioskodawca wykonywał pracę w pomieszczeniu razem z jeszcze jednym pracownikiem. Była to sala produkcyjna, na której znajdowały się maszyny, wytwornica parowa, żelazka, deski do prasowania. Z drugiej strony znajdowała się szwalnia. Nie było rozdzielienia między salą produkcyjną a szwalnią. W zakładzie pracowało około 20 szwaczek.

(zeznania wnioskodawcy – e – protokół rozprawy z dnia 27 marca 2018 roku – 00:04:37 – 00:10:49 – k. 88, płyta CD, w zw. z protokołem rozprawy z dnia 5 lipca 2018 roku – k. 138 – 140)

W okresie od 1 maja 1991 roku do 30 listopada 1991 roku wnioskodawca pracował w Przedsiębiorstwie (...) J. J., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku prasowacza.

(świadcstwo pracy – k. 23)

Charakter pracy w Przedsiębiorstwie (...) oraz warunki pracy były podobne jak w zakładzie (...). Również w jednej hali znajdował się zakład produkcyjny oraz szwalnia. Jako prasowacz wnioskodawca był odpowiedzialny za wykańczanie odzieży, którą należało w całości wyprasować. Żelazka były parowe, a tkaniny miały nieprzyjemny zapach, który wydobywał się przy prasowaniu.

(zeznania wnioskodawcy – e – protokół rozprawy z dnia 27 marca 2018 roku – 00:04:37 – 00:10:49 – k. 88, płyta CD, w zw. z protokołem rozprawy z dnia 5 lipca 2018 roku – k. 138 – 140, zeznania świadka L. M. – e – protokół rozprawy z dnia 27 marca 2018 roku – 00:31:03 – 00:35:57 – k. 88, płyta CD)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty zawarte, w załączonych do akt sprawy, aktach emerytalnych i kapitałowych ZUS dotyczących wnioskodawcy oraz dokumenty z akt osobowych wnioskodawcy z zakładów pracy, tj. świadectw pracy.

Sąd zwrócił uwagę, że świadkowie L. M. oraz A. W. byli zatrudnieni na tożsamych stanowiskach co wnioskodawca w Przedsiębiorstwie (...) oraz w P. P. H. U. (...), a zatem posiadają wiedzę odnośnie charakteru zatrudnienia wnioskodawcy i rodzaju wykonywanych przez niego czynności. Zgromadzone dokumenty, zeznania wnioskodawcy oraz wskazanych świadków nie budzą wątpliwości, co do ich wiarygodności. Zeznania te są spójne, logiczne, wiarygodne i znajdują potwierdzenie w załączonej dokumentacji osobowej, stanowiąc tym samym wiarygodne źródło dowodowe. Żadna ze stron nie kwestionowała wiarygodności zebranej w toku postępowania dowodowego dokumentacji osobowej dotyczącej wnioskodawcy. W toku procesu świadek L. M. ostatecznie nie była w stanie z pewnością potwierdzić lat pracy w Przedsiębiorstwie (...), jednakże przedłożone do akt sprawy świadectwo pracy potwierdziło, że była ona zatrudniona w tym samym okresie co wnioskodawca (k. 93). Tym samym Sąd uwzględnił jej zeznania w zakresie charakteru pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w spornym okresie.

Sąd Okręgowy poczynił ustalenia faktyczne w sprawie także w oparciu o opinię biegłego sądowego specjalisty z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, który dokonał analizy prac wykonywanych przez wnioskodawcę w P. P. H. U. (...) odnosząc uzyskane informacje do prac wykonywanych w warunkach szczególnych wskazanych w Rozporządzeniu. Opinia biegłego jest spójna oraz kompletna, dlatego stanowi wiarygodne źródło dowodowe w sprawie. Jednocześnie w toku procesu, wobec zastrzeżeń co do opinii, formułowanych przez pełnomocnika wnioskodawcy, Sąd Okręgowy dopuścił zarówno pisemną, jak i ustną opinię uzupełniającą w celu rozwiązania wszelkich wątpliwości w zakresie wniosków sformułowanych przez biegłego.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U z 2018 r., poz. 1270) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl art. 184 ust. 2, emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Z przepisu art. 32 wynika, że możliwe jest wcześniejsze przejście na emeryturę przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zasady przechodzenia na wcześniejsze emerytury oraz wykazy stanowisk do tego uprawniających określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.).

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Analiza treści wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku wskazuje, że do prac w warunkach szczególnych należą wymienione w dziale XIV (zatytułowanym „Prace różne”) pod poz. 17 „Lakierowanie ręczne lub natryskowe – nie zhermetyzowane” oraz wymienione w dziale VII (zatytułowanym „W przemyśle lekkim”) pod poz. 8 (...) urzędzeń do prasowania, klejenia i wykrawania wyrobów w przemyśle odzieżowym”.

Stosownie zaś do treści § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest – w myśl § 2 ust. 2 – świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione według określonego wzoru lub świadectwo pracy, w którym zakład pracy stwierdza charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca spełnił warunki do uzyskania emerytury w zakresie wymaganego wieku (ukończone 60 lat) oraz ogólnego stażu pracy (co najmniej 25 lat). Jako staż pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił wnioskodawcy okresu zatrudnienia od 1 listopada 1987 roku do 31 lipca 1989 roku w P. P. H. U. (...) na stanowisku „uczeń do przyuczenia w zawodzie lakiernik pojazdowy”. Organ rentowy wskazał, że w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 9 września 2000 roku pracodawca nie powołał się na przepisy rozporządzenia, a także praca w charakterze „ucznia” nie może być uznana za pracę wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Do stażu pracy w szczególnych warunkach nie uznano także okresu zatrudnienia na stanowisku prasowacza w (...) w okresie od 20 listopada 1989 roku do 30 kwietnia 1991 roku oraz zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) od 1 maja 1991

roku do 30 września 1991 roku. Organ rentowy zaznaczył, że świadectwa pracy nie spełniają przesłanek określonych w przepisach rozporządzenia.

Odnosząc się do powyższej spornej kwestii należy zwrócić uwagę, iż świadectwo pracy w warunkach szczególnych wydane pracownikowi przez pracodawcę z zachowaniem warunków przewidzianych normą § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku stanowi domniemanie i podstawę do przyjęcia, iż okres pracy w nim podany jest okresem pracy w warunkach szczególnych. Samo jednakże posiadanie świadectwa pracy potwierdzającego wykonywanie zatrudnienia w warunkach szczególnych organu rentowego nie wiąże i nie przesądza automatycznie o przyznaniu świadczenia emerytalnego na podstawie art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach w postępowaniu sądowym traktuje się jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k. p. c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki może być więc weryfikowany pod kątem prawdziwości wskazanych w nim faktów (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 listopada 2008 r. sygn. III AUa 3113/08, opubl. LEX nr 552003; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 30 listopada 2006 r. sygn. III AUa 466/06, opubl: Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Katowicach rok 2007, Nr 3, poz. 8; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 24 września 2008 r. sygn. III AUa 795/08, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacji B. rok 2008, Nr 4, str. 60). Jednocześnie

w judykaturze ugruntowane jest stanowisko, iż regulacja § 2 statuująca ograniczenia dowodowe nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy

i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia

w szczególnych warunkach Sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym nawet zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. III UZP 5/85; uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z 30 marca 2000 r. II UKN 446/99, opubl. OSNAPIUS 2001, nr 18, poz. 562).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność rodzaju i charakteru wykonywanych przez wnioskodawcę czynności przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę złożonej do akt sprawy dokumentacji pracowniczej wnioskodawcy oraz zeznania zgłoszonych świadków i wnioskodawcy.

Na okoliczność prac wykonywanych przez wnioskodawcę Sąd dopuścił dowód

z zeznań świadków i zeznań wnioskodawcy słuchanego w charakterze strony. Z zeznań świadka L. M. oraz wnioskodawcy jednoznacznie wynika, że przez cały okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) oraz „ (...)” wykonywał on pracę prasowacza, która to była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. A zatem Sąd Okręgowy zaliczył odwołującemu do stażu pracy w szczególnych warunkach okresy zatrudnienia na stanowisku prasowacza w (...) w okresie od 20 listopada 1989 roku do 30 kwietnia 1991 roku oraz zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) od 1 maja 1991 roku do 30 września 1991 roku, czyli łącznie 1 rok 10 miesięcy i 11 dni. Powyższe jednak nie wystarcza do uznania spełnienia przez wnioskodawcę 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy uwzględnił skarżącemu 12 lat 1 miesiąc i 11 dni pracy w warunkach szczególnych, a zatem po zsumowaniu dodatkowego 1 roku 10 miesięcy i 11 dni, **skarżący udowodnił 13 lat 11 miesięcy i 22 dni.**

Co do zatrudnienia i zakresu wykonywanych czynności w czasie pracy w P. P. H. U. (...) bezspornie wynika, z zeznań świadka A. W. oraz wnioskodawcy, że przez cały okres zatrudnienia wnioskodawca pracował na stanowisku „ucznia do przyuczenia w zawodzie lakiernika samochodowego”. Należy jednak podkreślić, że poza pracą wymienioną w wykazie A rozporządzenia, tj. lakierowanie ręczne lub natryskowe – nie zhermetyzowane, wnioskodawca wykonywał również inne czynności przygotowawcze, które nie zostały ujęte w Rozporządzeniu. W rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze ustawodawca wskazał określony rodzaj pracy, tj. lakierowanie ręczne lub natryskowe – nie zhermetyzowane. Nie wskazano natomiast stanowiska „lakiernik”, co wiązałoby się z zaliczeniem do prac wykonywanych

w warunkach szczególnych czynności związanych z przygotowaniem do lakierowania. Podkreślenia wymaga okoliczność, że czynności związane z procesem lakierowania ręcznego bądź natryskowego – nie zhermetyzowanego, nie są wskazane jako prace, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Należy podkreślić, że przygotowanie samochodów do lakierowania zajmowało wnioskodawcy znakomita większość czasu, bo około 70-80 % czasu pracy. W tym czasie skarżący oczyszczał części środkami chemicznymi, szlifował, malował tzw. lakierem – podkładem. Poza tym odwołujący niejednokrotnie musiał także rozkładać auta na części. Gdy bowiem do pomalowania była jedna z części pojazdu, to wnioskodawca musiał ją rozmontować i wyjąć z samochodu, gdyż te części, które można odkręcić maluje się osobno. Do tego w trakcie zatrudnienia wnioskodawca uczył się wykonywania czynności lakiernika w tym czynności przygotowawczych, bo jak przyszedł do zakładu nie umiał ich wykonywać. Z tego też względu przygotowanie samochodu zajmowało mu około 70 – 80 % dziennego czasu pracy, natomiast samo lakierowanie zajmowało tylko około 20 – 30 % czasu pracy. Czynności przygotowawcze, dodatkowe integralnie związane z konkretnym stanowiskiem pracy, co do zasady niewątpliwie mogą być wliczane do czasu pracy, ale wówczas stanowią one jedynie ułamek czasu pracy. W przypadku skarżącego czynności takie stanowiły znakomitą większość jego czasu pracy. Nadto odwołujący rozmontowywał również poszczególne części z samochodów, co niewątpliwie nie należy do czynności przygotowawczych do lakierowania, nawet zgodnie z definicją tego stanowiska.

Tym samym, z zakresu wykonywanych czynności oraz organizacji czasu pracy wynika, że lakierowanie ręczne lub natryskowe – nie zhermetyzowane wykonywane było przez wnioskodawcę w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Podkreślenia wymaga, że dla oceny czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 r. I UK 393/10).

Także z treści zarządzenia nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 roku wynika, iż prace które są wykonywane w szczególnych warunkach uznaje się za wykonywane, jeżeli pracownik wykonywał je stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Ponadto z akt sprawy nie wynika, aby wnioskodawca był zatrudniony w zakładzie pracy resortu komunikacji albo by zakład pracy podlegał nadzorowi resortu komunikacji, bądź by pracodawca w inny sposób uzgodnił z Ministrem Komunikacji zakres stosowania dyspozycji zarządzenia. Tym samym w przedmiotowej sprawie nie znajduje ono zastosowania.

W konsekwencji, wnioskodawca w czasie zatrudnienia w P. P. H. U. (...) jako „uczeń do przyuczenia w zawodzie lakiernik pojazdowy”, w okresie od 1 listopada 1987 roku do 31 lipca 1989 roku, nie wykonywał pracy, którą można zaliczyć do pracy wymienionej w wykazie A, dziale XIV, poz. 17, stanowiącego załącznik do Rozporządzenia.

Biorąc pod uwagę powołane przepisy stwierdzić należy, że o uprawnieniu do wcześniejszej emerytury decyduje łączne spełnienie wszystkich warunków określonych w art. 32 ustawy z 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS, a nie przekonanie pracownika, że praca była wykonywana w szczególnym charakterze lub warunkach (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2010 roku II UK 140/10).

Przypomnieć należy, że do przyznania emerytury konieczne jest, aby wszystkie wskazane w cytowanych przepisach przesłanki zostały spełnione łącznie. Bez kumulatywnego spełnienia powyższych warunków prawo do emerytury w oparciu o art. 184 cytowanej ustawy, nie przysługuje.

Mając powyższe na uwadze należy wskazać, iż wnioskodawca pomimo ukończenia 60 roku życia, posiadania odpowiedniego wymiaru ogólnego stażu pracy, nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego nie spełnia

przesłanek do nabycia prawa do emerytury, gdyż nie wykazał wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Reasumując, wnioskodawca nie legitymuje się okresem 15 lat pracy w warunkach szczególnych uprawniającym go do wcześniejszej ze względu na wiek emerytury.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k. p. c. oddalił odwołanie wnioskodawcy.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy.

K. J.